Allah; Adaleti, İyilik Yapmayı, Yakınlara Yardım Etmeyi Emreder; Hayâsızlığı, Fenalık Ve Azgınlığı Da Yasaklar
Gönderen Kadir Hatipoglu - Mart 10 2020 18:58:15

اِنَّ اللهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَاْلاِحْسَانِ وَاِيتَائِ ذِى الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْىِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ "Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor." (Nahl, 16/90) Yüce Allah, bu ayet-i kerimede toplumsal huzurun yapı taşlarından en önemlilerini sayarak bunları yerine getirmemizi emretmiştir. Her şeyi yerli yerine koyup, ölçülü hareket etmek, hakkı yerine getirmek anlamına gelen adalet; zulmün, haksızlığın, dengesizliğin karşıtıdır. Sahip olduğumuz konum her ne olursa olsun gücümüz nispetinde adaletli davranmak, adaletin sağlanması için gayret etmekle mükellefiz. Örneğin ailede ebeveyn olarak çocuklar arasındaki adaleti sağlamakla yükümlüyüz. Ebeveyn olarak bir çocuğumuz için yaptığımızı diğeri için de yapmaya çalışmalıyız. Bu asli ihtiyaçların giderilmesi, eğitim, çeyiz, miras paylaşımı vb. konularda olabileceği gibi, sevgi ve ilgi gibi hâl ve tavırlarda da söz konusudur. Ailede sağlayacağımız adalet toplumun her alanına yansıyacaktır. Yine bir işyerinde işveren veya patron konumunda isek emrimizdeki kişilere karşı iş dağılımında ve ücretlerde adaletli davranmamız gerekmektedir. Zira çalışanın hakkının daha alnının teri kurumadan verilmesi sevgili Peygamberimizin tavsiyesidir. Çalışanların yalnızca performanslarına göre değerlendirilmeye tabi tutulması, aynı işi yapanların aynı haklara sahip olması adaletin birer yansımasıdır. Ayet-i kerimenin devamında iyilik yapmak emredilmiştir. Genel olarak iyilik, ihsan kişinin bir lütufta bulunması, bir işi en güzel şekilde yapması, Allah’a ihlasla kulluk etmesi anlamlarında kullanılır. İhsan adaletin de üstünde bir derecedir. Nitekim ihsanda kişinin üstüne düşenden daha fazlasını yerine getirmesi söz konusudur. Bundan dolayıdır ki Hz. Ali, “İnsanlar işlerini ihsanla yapmalarına göre değer kazanır” demiştir. Birçok dinî kaynakta ihsan, insanın hem Allah’a hem de yakın ve uzak çevresine, bütün insanlara hatta tabiata karşı tutum, davranış ve yaklaşımında adalet ölçüsünün, farz ve vacip sınırlarının

ötesine geçerek imkân ve kabiliyetine göre kulluğun, özverinin ve erdemin en yüksek seviyesine ulaşması anlamında yorumlanmıştır. Kısacası ihsan ve iyilik etmek hem aile içi ilişkilerde hem komşuluk akrabalık ilişkilerinde hem de toplumun diğer alanlarında çok gerekli bir ahlakî özelliktir. Ayet-i kerimede ihsandan sonra yakınlara yardım etmemiz emredilmektedir. Bu itibarla Peygamberimiz de أسرعُ الخيرِ ثوابًا : البرُّ ، وصلةُ الرحمِ “Sevabı en çabuk olan taat, yakın akrabaları gözetmektir.” (İbn Mâce, “Zühd" , 23) buyurmuştur. Fitre ve zekât verilirken, fakir olan yakınlardan başlanması prensibi de akrabalara karşı sorumluluğumuzun çok büyük olduğunun bir göstergesidir. Yüce Rabbimiz ayet-i kerimenin diğer kısmında da bizleri hayâsızlıktan, fenalıktan ve azgınlıktan nehy etmektedir. Ayet-i kerimenin ilk bölümünde toplumun gelişmesini, huzurunu, barışını sağlayan prensipler üzerinde durulmuş, ikinci bölümünde ise toplumu mahveden, huzurunu kaçıran, çökerten kötülükler yasaklanmıştır. İnsanların işlerinde çalışkan ve dürüst olması, başkalarının haklarına riayet etmesi, saygılı ve nazik olması, bencil olmaması, iftira, dedikodu ve yalana başvurmaması o toplumdan azgınlığı, hayâsızlığı ve fenalığı uzaklaştırır. Peygamberimizin Veda hutbesinde insanların kanlarının ve mallarının yanı sıra ırzlarının da mukaddes olduğunu söylemesi bu kabildendir.   Dr. Burhan ERKUŞ

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler